

Lietuvos Respublikos Seimo Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkei Aušrinei Norkienei

Lietuvos Respublikos Seimo Etikos ir procedūrų komisijos nariams

ausrine.norkiene@lrs.lt

rasa.geciene@lrs.lt

vita.vaitekune@lrs.lt

(siunčiama tik el. paštu)

Atsakymą maloniai prašome pateikti el. paštu: info@lchr.lt

Dėl LR Seimo nario Lauryno Kasčiūno pasisakymo TV3 Žinių „Dienos komentare“ įvertinimo

2022 m. sausio 4 d.

Vilnius

2021 m. gruodžio 29 d. TV3 Žinių „Dienos komentare“, publikuotame ir portale TV3.lt¹, Lietuvos Respublikos Seimo narys ir Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Laurynas Kasčiūnas, kalbėdamas apie migrantus, teigė:

„Dėl vaikų situacija yra tokia. Turėkime omenyje, kad toje kultūroje, iš kur atvyksta tie žmonės, tai vaikų vertė jokių būdu nėra kokia nors didelė. Ir jie jais prisidengia, jie jais manipuliuoja ir dažnai šitoje vietoj pataiko ant mūsų tokių jautrumų. Tai irgi čia reikia atsargiai, kad po to nebūtų taikoma šeimų susijungimo teisė. Taip, kad į viską reikia žiūrėti ramiai, oriai.“

Žmogaus teisių srityje dirbančių organizacijų požiūriu, toks Seimo nario pasisakymas dehumanizuoja asmenis, kurie atvyko ar bando atvykti į Lietuvą nereguliarios migracijos būdu, menkina jų žmogiškąjį orumą bei formuoja požiūrį, kad šių asmenų kultūros (daugiausia – musulmoniškos) nesaugo, negerbia vaikų bei vaikystės, nepuoselėja motinystės bei tėvystės.

¹ https://www.tv3.lt/naujiena/video/laurynas-kasciunas-apie-nepilnameciu-isileidima-i-sali-vaikai-ju-kulturoje-neturi-dideles-vertes-n1131483?fbclid=IwAR2VqVnPuPGmoNRBmqQwUFoiKAjiZjUd_Gh6nZg6HMG7XuYfKNm0jBRkryk

Atkreipiame dėmesį, kad visuomenės informavimo priemonėse pasirodę atvejai, kai prie Baltarusijos sienos esantys nepilnamečiai buvo panaudoti propagandiniams tikslams, negali būti laikomi pagrindu apibendrinti ir dehumanizuoti nereguliarią migraciją pasirinkusius asmenis bei jų kultūrinės tradicijas. Lietuvoje egzistuoja ne vienas sėkmingos integracijos pavyzdys, kai iš Vidurinių Rytų atvykę asmenys integruojasi į visuomenę, nuosekliai rūpinasi savo vaikų gerove, išsilavinimu bei jų pritaipimu prie vietos kultūros, pavyzdžiui, lietuvių kalbos mokymusi bei kt. Lietuvos laikinas apgyvendinimo vietas lankančios nevyriausybines organizacijos bei savanoriai taip pat liudija tvirtus šeimų, turinčių vaikų, tarpusavio meilės bei palaikymo ryšius.

Žmogaus teisių srityje dirbančių organizacijų požiūriu, toks Seimo nario pasisakymas yra ne tik neetiškas, prieštaraujantis Valstybės politikų elgesio kodeksui, tačiau taip pat menkina Konstitucijoje įtvirtintas vertybes – nediskriminavimo, lygiateisiškumo ir pagarbos žmogaus orumui principus. Be to, pamina Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos nuostatas, pagal kurias būtina gerbti ir garantuoti visas Konvencijoje numatytas teises kiekvienam vaikui, priklausančiam jos jurisdikcijai, be jokios diskriminacijos, nepriklausomai nuo vaiko, jo tėvų arba teisėtų globėjų rasės, odos spalvos, lyties, kalbos, religijos, politinių ar kitokių pažiūrų, tautybės, etninės ar socialinės kilmės, turto, sveikatos, luomo ar kokių nors kitų aplinkybių.

Atkreipiame dėmesį, kad 2021 m. lapkritį buvo paskelbta kasmetinė Lietuvos socialinių mokslų centro visuomenės nuomonės apklausa, kuri aiškiai indikuoja, kad, lyginant su ankstesniais metais, pastebimai išaugo socialinė distancija pabėgėlių atžvilgiu. Beveik pusė (47 proc.) apklausoje dalyvavusių Lietuvos gyventojų nurodė, kad nenorėtų su pabėgėliais gyventi kaimynystėje (2020 m. tokių gyventojų buvo 27 proc. respondentų). Maždaug tiek pat – 48 proc. – kad nenorėtų pabėgėliams išnuomoti būsto (2020 m. tokių gyventojų buvo 27 proc.)²

Tarptautinio judėjimo žurnalistikoje „Media4Change“ vykdoma stebėseną rodo, kad Lietuvos žiniasklaidoje dominuoja ne žmogiškumo ir racionalaus problemos sprendimo paieškos naratyvai, tačiau skambios, prieš migrantus nukreiptos politikų frazės³.

Todėl esame įsitikinę, kad tokie pasisakymai, kaip Seimo nario L. Kasčiūno pareiškimas, yra ne tik neetiškas, tačiau taip pat pamina konstitucines vertybes, prisideda prie neigiamos visuomenės nuomonės apie pabėgėlius formavimo bei menkina jų galimybes ateityje (tais atvejais, kai asmenims bus suteiktas prieglobstis ar nebus galimybės jiems sugrįžti į savo kilmės valstybes) sėkmingai integruotis į Lietuvos visuomenę ir prisidėti prie jos gerovės.

Remiantis aukščiau pateiktais argumentais, prašome įvertinti Seimo nario L. Kasčiūno pasisakymą.

Pasirašo:

Žmogaus teisių organizacijų koalicija, kurią sudaro 9 organizacijos:

² <https://manoteises.lt/straipsnis/visuomenes-nuostatu-apklausa-ar-keiciasi-poziuris-i-migrantus/>

³ <https://manoteises.lt/straipsnis/migrantu-vaizdavimo-ziniasklaidoje-krize/>

Diversity Development Group;
Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė;
Lietuvos žmogaus teisių centras;
Lygių galimybių plėtros centras;
Nacionalinė LGBT* teisių asociacija LGL;
Psichikos sveikatos perspektyvos;
Romų visuomenės centras;
Tolerantiško Jaunimo Asociacija;
Žmogaus teisių stebėjimo institutas.

Palaiko:

VšĮ „Vaiko labui“;

VšĮ „Savanoriai vaikams“;

Lietuvos moterų lobistinė organizacija, kurią sudaro 40 organizacijų:

Anykščių moterų užimtumo informacijos centras;
Jurbarko moterų užimtumo informacijos centras;
Kauno apskrities moterų krizių centras;
Klaipėdos socialinės ir psichologinės pagalbos centras;
Kretingos moterų informacijos ir mokymo centras;
Lietuvos etninių grupių moterų verslininkų draugija;
Lietuvos universitetų moterų asociacija;
Marijampolės apskrities moters veiklos centras;
Moterų informacijos centras;
Lietuvos moterų draugija;
Širvintų moterų klubas „Jums“;
Lygių galimybių plėtros centras;
Dingusių žmonių šeimų paramos centras;
Tauragės moters užimtumo ir informacijos centras;
Europinių Inovacijų centras;
Joniškio moterų asociacija;
Moterų teisių asociacija;
Asociacija „Kauno moterų linija“;
Visuomeninė organizacija „Moterų veiklos inovacijų centras“;
Lietuvos agentūros „SOS vaikai“ Panevėžio skyrius;
Lietuvos moterų sporto asociacija;
Marijampolės moterų verslininkų ir vadybininkų klubas;
Visagino šeimos krizių centras;
Lietuvos moterų profesinė sąjunga „Solidarumas“;
Moterų centras „Ievos namai“;
Utenos moterų veiklos centras;
Lietuvos demokratinės moterų kolegijos Klaipėdos skyrius;
Telšių krizių centras;
Panevėžio politikų klubas „Veiklios moterys“;

Šakių moterų veiklos klubas;
Šiaulių universiteto Lyčių studijų centras;
Alytaus apskrities vyrų krizių centras;
Kovos su prekyba žmonėmis ir išnaudojimu centras;
Marijampolės apskrities vyrų krizių centras;
Vilkaviškio moterų informacijos ir pagalbos centras;
Raseinių krizių centras;
Lietuvos moterų teisių įtvirtinimo asociacija;
Moterų klubas „Ad astra Kaunas“;
Verslo ir mokslo moterų forumas;
Lyderių ir verslininkų ugdymo agentūra;